

REDACTIUNEA
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrație în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfild & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie gărnind pe o colonă 10
banii pentru o publicare. Pu-
blicar mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din întru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația. Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu anul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 79.

Brașov, Miercuri-Joi 10 (23) Aprilie.

1903.

Șovinismul nu se mai astâmpără.

Suntem deprinși cu apucăturile
la cari își ia refugiu presa maghiară
șovinistă în lupta ce o poartă contra
naționalităților nemaghiare: de a crea
adece aparența falsă, că în ținutu-
rile locuite de Nemaghiari așa nu-
mita „agitațiune naționalistă“ s'ar
face vinovată de mari păcate în de-
trimentul statului.

Cea mai nouă ilustrație a șovi-
nismului în direcția această, o vedem
într'un articol al diarului „Budapesti
Hirlap“ dela 18 Aprilie st. n., care
în colorii vii și cu diferite comentarii
publică cuprinsul unei adrese, ce a
trimis-o municipalitatea orașului Ora-
dea-mare guvernului și dietei din
Budapesta, adresă în care se cer
„dispozițiuni largi legislative pentru
a se pune stavilă cuceririi naționa-
lităților“.

Nu e primul cas, când din cen-
trele comitatelor în cari dominațiune
absolută, grație sistemului elec-
tiv și presiunilor, a încăput pe mâna
majorităților artificiale jidano-ma-
ghiare, se trimit dietei și guvernului
astfel de adrese veninoase și dușmănoase
naționalităților și dezvoltării lor fi-
resci. Ce alta au fost droia de adrese
bunăoară în cestiunea revisuirii, seu
cazării artic. de lege 44 din
1868?

Diarul ce l'am amintit afirmă,
că adresa șovinistilor din Oradea ar
dovedi cu „fapte istorice“, că propa-
ganda naționalistă este urmarea fi-
rescă a politiceii „estrem îngăduitoare“
a statului. Se tolereză unul din cele
mai puternice mijloce în serviciul
acestei propagande, anume răspân-
direa diarelor din patrie și streină-
tate, scrise în limbă streine. În Un-
garia, dice, apar 349 diare nema-
ghiare, ér din streinătate vin în țără
2572 diare — o dovadă, în ce mă-
sură însemnată naționalitățile nema-
ghiare se hrănesc din „cultură stră-
ină“ și citesc dîlnic toi și reviste

„contrare statului maghiar“. „Ne-
ghina“, ce o aruncă aceste foi, ar
răsări și ar crește în minți și în inimi
și ar face „trădători din cetățenii
patriei“.

Argumentul e că se pôte de-
subred, tot așa ca și afirmarea lui
„Bud. Hirl.“, că în ținuturile româ-
nesci din Biharia te întelnesci la
fie-care pas cu „tendințele contrare
statului“. Dér nu de argumente au
nevoie adversarii naționalităților, ci
de insinuări și caluminiări, cuaju-
torul cărora se pôte între altele să
scuse góna pătimașe în contra pres-
sei și a bărbaților conducători ai Ne-
maghiarilor.

— „Trebuie să se pună odată
capet politiceii concesive a națiunii
maghiare și parlamentul trebuie să
aranjeze grabnic și energic rapor-
turile de naționalitate“, esclamă
adresa orădană.

Cum se le „aranjeze“? Nu e
suficientă revisuirea legei naționali-
tăților, ci trebuie — dic represen-
tanții acestui șovinism — să se aplice
remedii radicale. Să se introducă
cel mai sever control, prin organele
de încredere ale statului, asupra dia-
relor și imprimatelor nemaghiare din
țără și asupra celor din afară, ce
întră în țără. Acestora din urmă,
dēcă „ațiță“, să li-se detragă debitul
postal. Școțele, dic ei, trebuie ase-
menea îndoit supraveghiate, căci
sunt un mijloc în mâinile propagan-
dei naționaliste.

Cântecul cel vechi îl repetéza
din nou în altă variațiune!

Înzadar le vei spune acestor
ómenii stăpâniți de patimă, ură și
grandomanie, că patriotismul nu
este patrimoniul unui singur popor,
el nu pôte fi și nu-i permis să fie
monopolizat în favorul unei singure
rasse. Cu atât mai puțin patriotis-
mul pôte fi confundat și identificat
cu șovinismul, care ne cere noué
Nemaghiarilor să aducem o jertfă
egală cu renegarea, cu apostasia na-

țională. A pretinde această de la un
popor, însemnă a cere ca să-și sacri-
fice cu totul individualitatea sa na-
țională, a-o cere atunci, când este
gravat în paginile istoriei cu litere
neperitoare, că Maghiarul n'a dat nici-
odată mai multe și mai strălucite
dovedi de iubire de patrie, decât
bunăoară Românul.

Nu putem termina mai nimerit,
dēcă reproducând declarația bărbă-
tescă, ce a făcut-o apărătorul în pro-
cesul de presă al foicei noastre în-
aintea curții cu jurați din Târgu-Mu-
resului dicénd, cu privire la curentul
șovinismului maghiar de adă:
Am combătut și vom combate cu
tótă resoluțiunea acest șovinism, care
cu precauțare și în mod sistematic
agită și hrănesce neînțelegerea între
diferitele naționalități ale patriei, sé-
mână zizanie și ură, și ale cărui svir-
coliri sunt în urmările lor de cea mai
mare stricăciune pentru stat nu mai
puțin ca pentru interesele bine în-
țelese ale naționalității maghiare.

Un comunicat asupra situați-
unei. Organul oficios al guvernului pu-
blică următorul comunicat asupra situa-
țiunii parlamentare din Ungaria:

„Ministrul president s'a întors din
Viena și a asistat adă (Luni) la ședința
camerei. Mulțimea de combinațiuni, ce
s'au făcut din incidentul acestei călătorii,
curénd se vor împrăscia. Situația nu s'a
schimbat de fapt întru nimic, după-cum
am prevădut, ea nu se va schimba câtă
vreme va dăinui obstrucția stângei es-
treme. Nu trebuie să mai amintim, că nu
s'a vorbit de loc despre *concesiu* referi-
tore la poziția ce a luat-o opozițiunea în
afacerea proiectelor militare. Dēcă peste
tot ar fi putut să fie vorba despre posibi-
litatea unor anumite concesiu, atunci
guvernul n'ar fi așteptat, ca ele să fie
stórse de opoziție. Este cu desevirșire
inoportun a-se crede de altă parte, că
ceea-ce n'a fost posibil până acum, are
să fie posibil în urma lungilor discusiuni
în cameră. Nu este decă greu a prevedé,

că ce are să urmeze. Dēcă stângea es-
tremă va sili guvern și majoritate să
fintre în ex-lex, guvernul va primi simplu
situația această și se va îngriji, ca admi-
nistrația să nu fie suspendată în cursul
ei normal și să nu suferă nici statul în
funcțiunea lui“.

Alte diare inspirate de guvern încă
spun, că nu pôte fi de loc vorba despre
retragerea proiectelor militare, nici des-
pre concesiu în cestiunea militară. Prima
consecență a stărei de ex-lex are să fie
aceea, că presidential Camerei nu va mai
libera plățile deputaților, nici miniștri nu
vor primi plată. Guvernul va acoperi nu-
mai acele cheltueli, ca plată, cari sunt in-
puse de necesitățile de stat.

Serviciul activ de doi ani. Dia-
rele din Viena au răspândit scirea, că con-
ducerea armatei ar fi pregătit deja elabo-
ratorul referitor la serviciul activ de doi
ani și că însuși Majestatea Sa l'ar fi apro-
bat. Scirea dată în felul acesta se des-
minte. Este însă adevărat, că atât în mi-
nisteriul comun de rășboi, cât și în mi-
nisteriul de honveđi se ocupă serios cu
cestiunea această, ér în anul viitor proiectul
de reformă va fi prezentat ambelor parla-
mente.

„Pangermanii“ și partidul po-
poral. În „Preussische Zeitung“ un anu-
mit *Dibelius* publică un articol despre
asuprirea Germanilor din Ungaria. El
scrie între altele: „Epoca de față este
fórte apăsătoare, dér cine scie ce va aduce
viitorul, când un rege cu sentimente cle-
ricale va urma în domnie și când elemen-
tele conservative vor eși din partidul li-
beral. Atunci ușor pôte să urmeze éráși o
transformație, despre care s'a vorbit odată,
ér între cele două mari tabere rolul de-
cisiv i-ar reveni micei garde a represen-
tanților naționalităților“.

Diarul clerical „Alkotmany“, organ
al partidului poporal, înregistrând réndu-
rile de mai sus, grăbesce a declara, că
partidul poporal nu va face nici-odată
causă comună cu mișcarea naționalistă
„contrară statului“. Étă, cum și aceea,

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Surorile de caritate.

De Carmen Sylva.

Dēcă ar isbuti cine-va a-se ridica pe
d'asupra prejudecăților, înainte cărora
obștia se închină în mod instinctiv, prin
tradițiune mai mult decât din convingere,
ar recunósce acest adevăr, că femeia, tot
atât ca și bărbatul, este menită a lucra,
ori-cât de deosebit ar fi cercul activității
ei față de acela pe care natura l'a
atribuit sexului tare.

Afară din familie (familia este do-
meniul firesc cel mai de căpetenie al fe-
meii) când această fi lipsesce, étă că ope-
rile de caritate revin femeii de drept, ca
un dar nou de la Dumnezeu; într'adevăr,
în această din urmă sferă ea se regăsesce
ca mamă și ca stăpână.

Bărbații, din timpurile cele mai vechi,
par a fi recunoscut această prerogativă a
femeilor și încredéndu-se în „cerésca lor
pornire spre cei nenorociți“, cum dice

Chateaubriand în memoriile sale, ei au
deschis femeilor porțile spitalelor. Acolo,
timp de veacuri întregi, le vedem îndel-
netnicindu-se cu ajutorarea nenorociților,
cu alinarea suferințelor, cu redarea spe-
ranței celor desnădăjduți. Opera carității
n'a întrerupt opera rugăciunii. Trăgên-
du-și puterea din religiunea lor, din icona
ideală ce fie-care din aceste femei poartă
în inima ei, ele s'au aruncat cu ardóre
până în fundul miseriilor omenesci, și pen-
tru a-le îndulci, ele nu s'au dat înlătură
de la nici un fel de umilință. Dorința de
a plăcé lui Dumnezeu le-a împins până
la abnegațiune, până la adoptarea celor
părăsiți; ele și-au creat un fel de mater-
nitate, a cărei devotament nu s'a obosit
nici-odată, ba din contră, pare că el își
găsea puteri noué în împlinirea chiar a
funcțiunilor sale.

Când mai în urmă începú lupta în
contra clericalismului, când congregați-
unile religiöse contemplative și cele însăr-
cinate cu învățământul copiilor, cât și or-
dinele de caritate, începură a fi prigoni-
te, se născú și gândul de a-le înlocui. Se pu-

tea cine-va fórte lesne lipsi de călugărițe
contemplative; se puteau lesne forma în-
vățătore pentru școțele de fete; dér în
locul surorilor de caritate nimeni nu scia
ce personal trebuia pus. A fost dat An-
gliei de a deslega această problemă, care
aducea mari greutăți chiar organizatorilor
celor mai iscusiti. Tot de-odată, o femeie
fi aceea, care, încredéndu-se în propriul
ei instinct, veni în ajutorul celor bolnavi
și infirmi, venind în același timp în aju-
torul cerințelor propriei sale naturi.

Când isbucni rășboiul Crimeei, Flo-
rence Nightingale, o tînără englesă din
Londra, simțindu-se adénc mișcată de ce
se povestea despre suferințele ostașilor
pe câmpul de luptă, părăsi părinți, țără,
prieteni, pentru a porni, ca să aducă aju-
tor corpului medical al armatelor englese;
aceasta, cu tot eroismul lui, cu tot devo-
tamentul lui, nu putea birui neîndestula-
rea numerică la care era condamnat de
sistemul la care era supus. Cu prețel unor
pericole învederate, Florence Nightingale
merse din spital în spital, pe câmpul de
bătălie, la căpătăiul celor ce zăceau bol-

navi de febră, de holeră, de scorbut; și
étă că de-odată totalul obișnuit al mor-
talității în armatele britanice scăđu pe
jumătate, pe când tablele mortuare ale
armatelor franceze începeau a îngriji,
în Franța, pe ministrul de rășboi, cât și
pe medicul.

Serviciile aduse de Florence Nigh-
tingale Angliei, întâmpinară o aprobare
obștăscă; lumea puté prețui tot de-odată
lucrarea ei dintr'un punct de vedere nou
astăci. Acest fapt îndémnă pe multe per-
sone seriöse a se gândi, că binele se pôte
face și fără constringerea unei regule mo-
nastiresci; ast-fel se născú ideea unei
noue cariere, unui mod nou de a face ca-
ritate, fără ca cine-va să-și robescă indi-
vidul și personalitatea.

Intórșă în Anglia, Florence Nightin-
gale își continuă lucrarea prin spitale;
mai multe dómne din societate, entusias-
mându-se cu gândul, că vor puté și ele
la réndul lor sluji pe bolnavi, se adunără
în jurul ei: acesta fú începutul modest și

carî pretind a fi cei mai moderați dintre politicienii maghiari, declară naționalitățile de „contrare statului,” și acesta numai de temere ca să nu fie bănuți de șovinisti, că ar fi în stare a face vr'odată cauză comună cu naționalitățile.

Politica Cehilor. Dr. Pačak, conducătorul clubului Cehilor tineri, a ținut în Kuttenberg o vorbire în care s'a ocupat cu poziția ce o ia clubul față cu situația politică actuală din Austria. El dișe între altele, că politica Cehilor este *echivocă*, deore-ce pe de-o parte ei luptă contra centralismului și pentru autonomie, ér de altă parte Cehii trebuie să niséască spre împlinirea pretenziunilor economice culturale. Cehii nu aveau garanța, că făcând obstrucție, ar fi ajuns la rezultate bune pentru ei. Obstrucția trebuie să se aplice atunci, când folosese, și nu strică. Obstrucția proiectelor militare n'are înțeles în Austria, unde se pôte aplica §. 14. In ce privește desbaterea pactului în parlament, Cehii și-au rezervat *deplină libertate*. Ei au crețut, că guvernul va' fi atât de cuminte, ca prin restituirea limbei oficiale cehe și prin activarea universității cehe în Moravia, va liniși *poporul cehic*. Prețul acesta ar fi fost mai mic, decât milioanele jertfite pentru construirea canalului. In privința programului politic, Dr. Pačak dișe, că Cehii să stea și mai departe pe baza programului de drept public și de egală îndreptățire. Deputaților să nu li-se dea *directivă: nici pentru obstrucție, nici contra ei; nici pentru oportunism, nici contra lui*. Stéua lor conducătoare să fie progresul poporului și binele patriei, ér nu popularitatea personală.

Situațiunea în Macedonia. Din *Constantinopol* se anunță, că misiunea comisiunii de ulemale, trimisă la Ipek spre a potoli agitațiunea Albanesilor contra reformelor, n'a isbutit. In urma aceștia și față cu agitațiunea albanesă, s'au concentrat la Mitrovița, Prizrend și Verisovići 35 bataliune de infanterie, cu cavaleria și artileria necesară.

Cu tóte aceste împrejurări, cercurile diplomatice speră, că se va ajunge la pacificarea Albanesilor.

Planul comitetelor macedonene de a proclama cu ocaziunea Pascilor revoluția generală în Macedonia, se consideră ca o manevră, de vreme ce comitetele nu dispun de mijloce pentru realizarea acestui plan.

Sultanul primind dișele trecute pe ambasadorul Italiei, i-a declarat, că e firm decis a aplica reformele în Macedonia. Sultanul a mai comunicat ambasadorului, că a luat măsuri energice pentru a-se suprima mișcarea Albanesilor.

umil al operei, ale cărei raze se răvârsă asupra lumii întregi, și care în parte își avú isvorul în durerea femeilor, atunci când, a doua di după victorie, fumurile îmbătătoare ale gloriei se împrăștiase și când lumea se tređise din nebunia produsă de sângele vărsat. Națiunea englesă, recunosctóre, votă d-rei Florence Nightingale o donațiune de 50.000 lire sterlingi, pe care dënse a primi, cu scopul de a întemeia întâia și cea mai frumoșă școlă de infirmiere, care esistă. Instituțiunea este legată de spitalul St. Thomas, unde șurorile lucréză, făcându-și stagiul de ucenice. Instituțiunea se compune din un președinte, o stariță (superióră) și mai multe surori și eleve. Aceștia din urmă după trei ani sunt admise a face parte din comunitate, ér decă tóte posturile sunt ocupate, ele părăsesc stabilimentul.

Superióra este stăpână absolută în casa ei, tocmai ca un căpitan pe bordul bastimentului său. Ea admite séu respinge, în mod peremptoriu cererile de admisiune, ținând socotélă numai de educațiunea persónei, care se prezintă ca elevă. Posturile libere sunt rare; pentru fie-care

Dieta ungară.

(Desbaterea proiectului de indemnitate.)

In *ședința de la 17 Aprilie n.* a dietei s'a intrat în meritul desbaterei asupra provisorului bugetar. Au vorbit la ordinea dișei doi oratori din opoziție: Francisc *Kossuth* în numele partidului independist și de la 48, și contele Ioan *Zichy* în numele partidului poporal.

Francisc *Kossuth* a făcut recriminațiunii guvernului dișend, că numai el este cauza, că a trebuit să cêră din nou indemnitate bugetară. Astă tómnă, când camera a desbătut prima indemnitate, opoziția și-a arătat forțele de care dispune, nu însă față cu Coloman Szell, ci față cu puterea nevădută, care e de-asupra lui. Din loialitate opoziția a încuviințat atunci indemnitatea, de acéstă loialitate însă guvernul a abusat, căci în loc să pună în desbatere bugetul, a venit cu proiectele militare. Partidul independist nu pôte permite, ca și a doua-óră să fie dejucat în același mod și cu aceleași mijloce. Oratorul citește apoi hotărîrea partidului, în sensul căreia partidul nu dorește starea în afară de lege, și tótă răspunderea o pune în sarcina guvernului.

Kossuth dișe mai departe, că nu e mirare, decă în unii s'au deșteptat inoelii și-și dișe, că ore n'ar fi mai bună starea de *ex-lex*, decât tirânia a trei sute de ómeni, cari s'au aliat (majoritatea). A declarat apoi *Kossuth*, că partidul independist nu va usa de mijloce forțate, decă guvernul va face să se desbată mai întâi bugetul, și prezintă în privința acésta un proiect de rezoluțiune. Prin alt proiect de rezoluțiune, tótă răspunderea pentru starea în afară de lege, o pune în sarcina guvernului.

Contele I. *Zichy* declară, că n'are încredere față de guvern, fiind-că în cestiunea proiectelor militare procedat fără tact. Spune, că idealul său încă este o armată națională maghiară, deși mulți sunt de părere, că în împrejurările actuale este o imposibilitate. Cere să se introducă serviciul activ de doi ani în armată, apoi declară, că partidul poporal nu vré să împingă guvernul în starea de *ex-lex*, deși nu-și pôte suprima mirarea, că un guvern liberal este atât de încăpăținat și conservativ în cestiunile militare și de drept public. Acesta nu este decât un liberalism parțial. Nu află oportună obstrucțiunea, căci alta este situația actuală și alta a fost cea din 1898. Obstrucția nu e oportună nici din motivul, că de la 1867 încóce nici o majoritate parlamentară n'a eșit din alegeri atât de curate, ca majoritatea de ađi.

In *ședința de la 18 Aprilie* bătrânul 48-ist Madarasz a prezentat camerei două proiecte de lege: unul privitor la alegerea *palatinului* (1), altul referitor la organizarea *gardei naționale maghiare* (2) La urmă s'a făcut o interpelare din partea deputa-

vacanță se ivesc trei-deci séu patru-deci de candidate.

Surorile singure fac parte din comunitate după un stagiul de 4 ani, în cursul căruia au avut timpul de a arăta fie-care ce aptitudine are pentru funcțiunea de infirmieră.

Ele nu forméză o corporațiune religioșă; asociația nu pretinde de la membrii ei nici un jurământ, de vreme ce ea este liberă și laică. Dómnenele părtașe se învoesc pentru un stagiul de 4 ani, care în tot-déuna pôte fi prelungit. Ele fac prin urmare binele, fără ca să renunțe cu desevîrșire la familiile lor, la averea, la libertatea lor.

Ele tot aparțin lumii, de vreme ce nu o părăsesc. Ast-fel, o dómnă care și-a petrecut séra la bal séu la teatru, va fi a doua di de dimițetă, de la 7 ore, în picóre lângă patul unui bolnav. De altminte-lea — din acéstă reiese și caracterul original al operei și țaria ei. Acéstă îi permite a face recrutări cu înlesnire, și totu-și fórte alese.

(Va urma.)

tului *Olay L.* cu privire la conscripția alegătorilor din cercul VIII. (Budapesta).

In *ședința de la 20 Aprilie* s'a continuat desbaterea. Au vorbit trei oratori: *Abaffy*, *Hollo* și *Molnar*. Cel din urmă s'a pus pe basă curat obstrucționistă și a combătut cu violență proiectul.

Hollo L. a accentuat în discursul său, că în contra națiunei maghiare se urméză, o muncă grozavă de nimicire; clasele sociale sunt ațfiate unele contra altora, îndată-ce la vr'una din ele se arată sentimentul național. Parlamentul este falsificat și voesc să facă din el o uneltă ticăloșă. Pretensiunile lui *Apponyi* cu privire la armată nu sunt suficiente; limba armatei trebuie să fie limba maghiară în Ungaria. Nu pôte fi scopul parlamentului, de a garanta domnia unui partid, ér îndreptățirea existenței guvernului încetéză atunci, când el prezintă proiecte, cari nu trebuiesc „națiunei”. Prezintă un proiect de rezoluțiune propunend să se alégă din snul partidului o comisiune de 50, care să facă propuneri referitor la aceea, ca să înceze pe tóte terenele domnia străină ce apasă ađi „națiunea”, contra legilor.

Desbaterea a urmat în *ședința de eri*, Luni, patru oratori vorbind de asemenea contra indemnității.

Chestiuni agrare.

(Urmarea a 9-a.)

Pag. 193. Dómnă Elena Ioan *Docan* caută nu numai moșia ca și însuși soțul ei, dér își oferă serviciile sale la toți acei ce i solicită ajutor. Acéstă bună menajieră este soră de caritate a tuturor bolnavilor și nevoiașilor de pe moșia sa. Ea merge cu sacrificiul până la a asista singură pe bolnavi, înfruntând astfel ostenețele cele mai grele. Ea este, după espresiunea unui țeran, numai o bucățică de om, dér inima-i e mare și îngrijirea-i nesfêrșită pentru tot séracul și bolnavul.

Pag. 339. Pomarla. Impejurul casei de țeră a proprietarului (D. N. *Başota*) sunt clădite casele tuturor vechililor și ale ómenilor, cari au servit pe părintele proprietarului și pe densus, și cărora le plătesce pensii viagere de la 25 și până la 100 lei pe lună. Numérul pensionarilor agricoli ai domnului *Başota*, a acestor invalidi ai travaiului (muncei), se sue la 80. Afară de aceste tóte véduvele de la 50 de ani în sus, și toți bărbații și nepuțincioșii de la moșile d-lui N. *Başotă*, sunt susținuți și miluți de densus cu pensii mensuale de la 25 lei pe lună în sus, după nevoile și trebuințele lor. Tóte bisericile se întrețin cu cheltuiala proprietarului, care plătesce și lefile preoților și ale dascălilor. Școlă de la Pomarla este făcută de proprietar etc. etc. (Ađi în Pomarla se află liceu cu 8 clase și internat din fundațiunea *Başotă*. — Nota aut.)

Pag. 353. Camilele lui *Eug. Alcaz* pe *Dărăbanii*. Moșia *Dărăbanii* este încredințată căutărei d-lui *Petre Voinescu*. D-lui *Voinescu* datorim introducerea inului în cultura mare de la *Dărăbanii* și reintroducerea ei în cultura mică. Acéstă cultură aduce nu numai semința de in, care se vinde bine și forméză un obiect important de esportațiune, dér și fuiorul cu care face pânză. Peste 500 de *chile* de in se transformă la *Dărăbanii* în tot felul de pânze prin îngrijirea mamei d-lui *Voinescu*. El s'a aplicat în mare și la crescerea albinelor; a cumpărat 200 de matce cu câte 32 lei una, și până în tómnă a scos capitalul, și a rămas cu matcele folos. Vinde mierea cu 60 lei vadra, cêra o dă însă gratis la biserică și la ómenii cei nevoiași etc.

Dér reversul.

Pag. 283. Când a intrat d-l *Ohri-nowsky* în arénda moșiei *Păreul-negru* erau în sat 70 de ómeni cu boi și 35 fără de boi; éră în anul acesta, eșind de pe moșie, s'au găsit 25 de ómeni cu boi și 70 fără de boi. Starea locuitorilor dér a scăđut, pe când aceea a aréndașului a crescut. (Veđi România agricolă 1895 pag. 46, 50 și 72.)

In drumurile și espedițiunile mele multe sêlbătăciuni și pustietăți am văđut, dér nicăiri n'am găsit așa sêlbătăciune și pustietate ca pe domeniul lui *Toma Petcu*, a archimilionarului dintre mocani șeceleni, pe drumul de la *Jegalia* de pe *Borcea* la *gara Mărculești*, unde pe o distanță de 60 klm. n'am întâlnit altă vietate, decât 4 vulturi mari de miei *Gypaetos barbatus*, cât nisce viței de bivoli de mari, cari răpesc cârlanul și miórele de un au și se ridică cu ele în nori.

Din 10 tărle, ce au fost pe acea moșie, 8 s'au împrăștiat, fiind-că nababul n'a vrut să priméscă vita mare la pășune fără de 10 lei în acea sêlbătăciune, pe când tacsă celuilalt aréndaș era de 7 lei; 20.000 pogóne i rămase nearate și necultivate, „*grâu pentru ciocărlii*”, cum dișea densus, și unde a arat a arat și drumurile așa era pe moșile *Jegalia Dichiseanca* și altele la *Toma Petcu*, care se dișe că are peste 100.000 pogóne, și nu mult mai bine la alții.

Așa și-au făcut averile mari de decimii de milioane *E. Zapa*, *C. Zapa*, *Movilă*, *Toma Petcu*, *Haracopol-Cazottii* și atâți alții. Rezultatele finale: proletarisarea succesivă a țeranului ruina și devastarea moșilor și ruina proprietarilor mari. In județul *Dorohoiu* din vr'o 30 ferme model și alte decimii de esplotațiunii rurale românesce de a doua mână si fără pretențiuni mari — întreg județul a ajuns pe mâna unei firme ovreiesce, care a acaparat și cutropit cu totul 2 județe ale *Moldovei*, are deja în arénda vr'o 80 domenii moșii mari, și numai 2 mari proprietari români se găsesc actualmente în acel județ, cari se-și caute singuri moșile. In vechea *Oltenie* cu faimoșii *Bani ai Craiovei*, tóte familiile vechi boieresce au dispărut cu totul și cu ele și gospodăriile lor. Pe tóte le-au luat și dus cu sine vrtejul sistemului „*laissez faire laissez passer*”.

Nimeni nu va puté să nege — dișe prof. *Gierke*, descriind sistemul liberei concurențe ca aplicarea unilaterală a noii rândueli de proprietate individuală capitalistă, a provocat pericole neprevăđute cari es din ce în ce mai bine la ivélă.

Indivul a perdut razimul cel tare și solid, care-i oferă lui vechile aședă-minte feudale de corporațiune; avisat numai la propria lui putere, el trebuiesc să-și apere și mențină proprietatea în luptă cu nisce puteri necalculabile, ce-l concureză în fie-care moment.

Tratamentul proprietății ca marfă, a adus dese schimbări de stăpâni. Speranța că prin cerere și ofertă se va obține un preț mai ridicat a devenit iluzorie; din contra prețurile pământului s'au urcat în mod artificial, încât la conjunctiuni nefavorabile plugarul adesea muncesce de pomână.

Totu-odată s'a slăbit și sentimentul, că moșia ar fi căminul familiar pentru durată. Prin împărțirea liberă între frați și dreptul comun, s'a potențat deosebirea între diferitele categorii de proprietate. Tóte aceste împrejurări au făcut ca să se facă un us estraordinar, un abus chiar de facultatea de a contracta datorii și a produs de multe ori o greutate de datorii atât de însemnată, încât bietul agricultor se află sub povara lor mult mai puțin liber, decât când clăcuia și dedia dijmă; în realitate ea i lasă lui numai o aparență de proprietar, pe când în realitate el nu este decât lucrătorul simbriaș al creditorilor ipotecari, cei cari pórta în buzunar proprietatea mobilisată, și primesc veniturile ei sub forma dobândeii.

Și în măsură îngrijorătoare s'a ivit consecința inevitabilă a concurenței libere: o diminuare simțitoare a proprietății mijlocii țărănesce, parte prin absorbirea ei de către proprietatea mare și parte prin sfărîmare și atomisare în gospodărie pitică.

Ion de pe *Văcarea*.

Rectificare. In articolul „*Chestiuni agrare*” publicat în nr.ii 76 și 77 este a se ceti „*velnițe*”, ér nu „*velințe*”; apoi în nr. 77

pag. 2 col. 2 col. 4 s'e se citescă *Tatăl* lui A. Plaiu, în loc de „Totala“. Col. 3 „Incheierea contractului“, în loc de încheierea etc.

SCIRILE DILEI.

— 9 Aprilie v.

Alegeri întregitoare comunale. Pe baza dispozițiilor §-ului 31 al art. de lege XXII din 1886, li-a expirat mandatul de reprezentanți orașenești (pe 6 ani) membrilor aleși cu ocaziunea alegerii întregitoare din anul 1897, și adecă din I-ul cerc electoral la 8 membrii, din al II-lea cerc electoral la 11 membrii; din al III-lea cerc electoral următorilor membrii: 1. Ioan Prișcu, diacon. 2. Dumitru Pascu, comerciant. 3. Vasile Voina, protopresbiter. Bartolomeiu Baiulescu, protopresbiter. 5. Sterie Stinghe, proprietar de case. 6. Vasile Popovici, tâmplar. 7. Vasile Sfetea, preot. 8. Ioan Aron, învățător. 9. Dragomir Pulpaș, neguțător. 10. Dr. Eugen Metianu, avocat. Din al IV-a cerc electoral la 6 și din al V-lea cerc electoral la 16 membrii. Aceste mandate devenite vacante, după expirarea mandatului de 6 ani, trebuie ocupate din nou prin alegere. Această alegere întregitoare în toate cinci cercurile electorale, va avea loc **Sâmbătă în 25 Aprilie a. c.** pe timpul de la 9 ore a. m. până la 4 ore d. a. Membrii ale căror mandate au expirat, sunt realegibili. Cei din al treilea cerc electoral (Schei) votează în sala de gimnastică a gimnasiului român.

Din partea domnului vicecomite Dr. Fr. Jekel s'au designat ca conducători ai acestor alegeri; pentru I-ul cerc electoral domnul August Reich, ér ca substituit al său domnul Korodi Mihály; pentru al II-lea cerc electoral domnul Moritz Thomas, ér ca substituit al său Heinrich Obert; pentru al III-lea cerc electoral domnul Arsenie Vlaicu, ér ca substituit al său domnul George Navrea; pentru al IV-lea cerc electoral domnul Gustav Schiel, ér ca substituit al său domnul Johan Herter; pentru al V-lea cerc electoral domnul Emil Rombauer, ér ca substituit al său Wilhelm Haluskai.

Scaunele episcopesci din Oradea, rămase vacante în urma morții episcopilor Mihail Pavel și Schlauch, vor fi în curând ocupate. „Hirszemle“ spune, că ministrul de culte Wlassics fiind șeful acesteia în Viena, a raportat monarhului despre nouele numiri, ér Majestatea Sa i-a aprobat propunerile. Urmasul fericitului Mihail Pavel va fi P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu din Lugosiu, ér al episcopului Schlauch, episcopul Paul Szemre-csany din Szepes.

Cauțiunea „Tribunei“. În numărul de Pasci „Tribuna“ aduse scirea, că viceșpanul comitatului Sibiu, a înștiințat redacția și administrația foii, că Curia aprobând amenda de 11.000 corone, ce i-s'a dictat „Tribunei“ în precesul pentru o serie de articole, amenda se va detrage din cauțiunea țiarului.

Manevrele de toamnă. Din Arad se anunță, că marile manevre din est-an, la care vor participa corpurile de armată VII și XII, se vor ține în regiunea Radna-Lipova. Majestatea Sa va fi găzduit în castelul contelui Zselénszky Robert din Temesujfalu, ér moștenitorul de tron Francisc Ferdinand va fi găzduit în mănăstirea Franciscanilor din Radna.

Cu ocazia vizitei și sărbătoririi Românilor la Roma, un schimb de telegrame a avut loc între primarul Romei, prințul Colona, și d-l C. F. Robescu, primarul Bucureștilor.

Procesul „Calendarului Poporului“ Sâmbătă a fost citat și ascultat de judele de instrucție din Sibiu d-l Silvestru Moldovan, acuzat de agitație comisă prin tipărirea și răspândirea „Calendarului Poporului“.

La închisore. D-l George Mohan, fost responsabil pentru redacția „Tribunei“

și condamnat la 24 luni închisore de stat în ultimele procese ale acestei foii, a fost transportat din arestul din Clușiu, unde era deținut, în închisora de stat din Seghedin, ca să-și facă pedepsa.

Cununie. D-l Bartolomeiu Zacharia, teolog, și d-șora Rozeta Comaniciu își vor serba cununia religioasă Duminecă la 26 Aprilie în biserica gr. or. din Ludșor.

„Agitație“. Kossuthistul „Egyetértés“ de la 10 Aprilie varsă foc și pară contra țiarului săsesc „Sieb. Deut. Tagblatt“ din Sibiu, pe care-l învinuiesc de agitație anti-maghiară. Și de ce? Într-unul din numerele sale din Martie, foia sibiană a publicat un articol în care a făcut obiect de critică activitatea funcționarilor administrativi ai comitatului Têrnavei-mari. Comitetul comitatens tinând ședință s'a ocupat cu articolul „calumniator“ și a decis să se deschidă cercetare disciplinară contra mai multor funcționari — cu scop, se vede, de a intenta la urmă proces de calomnie contra țiarului. Tot „E—s“ serie, că inspectorul regesc a raportat asupra experiențelor, ce le-a făcut cu ocazia vizitațiilor școlare. El a raportat, că în școlile confesionale (greco-orient., greco-cat. și evanghelice) nu se învață „Himnus-ul“ și „Szózat“-ul maghiar, ér în câte-va școle săsesci se întrebuințază harte străine. — Într-asta ar consta „agitația“ de care face cas mare foia kossuthistă?

Demonstrație în Agram. Duminecă sera capitala Croației a fost érași teatrul unor turburări. O mare mulțime de demonstranți încep să cutriere strădele. Poliția și armata însă i-a împrăsciat și a făcut numeroase arestări.

Emigrări la America. Se anunță din New-York: emigrările prin New-York, către Statele Unite, au ajuns în timpul din urmă o cifră, care nu s'a pomenit nici odată până acum, așa că funcționarii de la oficiul pentru emigrări abia au putut birui cu lucrările. În primele 11 zile din Aprilie au trecut prin orașul New-York 41000 emigranți. Cuota Germaniei la aceste emigrări a scădut de la 18 la 4 procente, până când a Italiei a crescut de la 12 la 33, érá a Austro-Ungariei de la 14 la 27 procente.

În Gurghiu (Görgény-Szt-Imre), șilele acestea, un fecior de țeran, Alexandru Rotar, s'a încercat să invenineze familia lui Todor Rotar. Medicului, chemat în grabă, i-a succes a scăpa familia de mórtea sigură. Feciorul, despre care se crede că este alienat, a fost predat tribunalului din Têrgul Mureșului.

Înmormântarea consulului Scerbina și populațiunile din vechea Serbie. După o depeșă a girantului consulatului rusesc din Mitrovița, corpul decedatului consul Scerbina a fost transferat în ziua de 1 Aprilie v. curent cu ceremonie la gară pentru a fi pornit la Cernigow (Rusia) unde va fi înmormântat. Un detașament militar a însoțit corpul până la Ueskueb. „Mesagerul Guvernului“ află din sorginte competentă, că onorurile făcute corpului lui Scerbina și ceremonialul convoiului funebru au făcut o adencă impresiune asupra populațiunii musulmane și au avut un efect liniștitor asupra celei creștine.

45.000 butoie de petrol — în flacări. Bazarul din Cadix al companiei transatlantice („Compagnie Transatlantique“), în care se aflau și 45.000 butoie de petrol, a luat foc. Primejdia incendiului era cu atât mai mare, cu cât la distanță de 30 metri se afla un magazin de praf de pușcă. Pentru scurgerea petrolului aprins, pompierii au săpat mulțime de canale, concentrându-și întrégă lucrarea întru a împedeca ajungerea focului la acest magazin. Despre decursul incendiului lipsesc încă detaliurile.

Un sfat bun. Cine vrea să-și facă în grădină un covor frumos de ierbă, aceluia se recomandă a-și procura de la Magazinul de semințe c. r. Edmund Mauthner în Budapesta, amestecul de semințe de ierbă compus din ierbă de la „Prome-

nada“ séu „insula Margaretha“. De 29 ani liferéză Mauthner aceste semințe de ierbă pentru parcurile splendide din Budapesta și din insula Margaretha.

Inchiderea sesiunii Academiei Române.

Sesiunea generală din anul acesta a Academiei Române s'a înșchis Miercuri.

Au fost aleși membrii corespondenți d-nii Ovid *Densusianu* în secțiunea literară, A. C. *Cuza* în secțiunea istorică, ér dintre străini d-nii L. V. *Guilouard*, profesor la facultatea de drept din Caën, Ernst *Nys*, juris-consult și publicist belgian și *Asser* juris-consult din Haga.

S'au votat apoi budgetele academiei și fondurile Adamachi, Oteteșanu și Tache Anastasiu. Apoi s'au acordat următoarele premii:

2000 lei din fondul Adamachi, d-lui M. *Manicatlidi*, agregat la facultatea de medicină din Iași, pentru lucrarea sa „Microbul și seroterapia tusei convulsive“.

400 lei d-lui *Ilie Bărbulescu*, sub-director al arhivelor statului, pentru scrierea „Studiu asupra limbei și istoriei Românilor“.

400 lei d-lui Ștefan *Meitani* pentru scrierea „Evoluția dreptului la Romani“ și premiul năsturel Herescu de 4000 lei d-lui colonel C. N. *Hârjeu*, comandantul regim. I geniu, pentru lucrarea sa „Istoria genului“.

S'a procedat apoi la alegerea delegației academiei pe anul viitor și au fost aleși d-nii P. S. Aurelian președinte, d-nii I. Kalinderu, Olănescu-Ascanio și Anghel Saligny, vice-președinți.

După-ce d-l Sturdza, secretarul general al academiei, a dat cetire raportului de lucrările împlinite în această sesiune, d-l P. S. Aurelian a declarat închisă sesiunea generală din anul acesta.

Esamenul musical al școlii de clavier „Hesshaimer“. Școala de clavier „Hesshaimer“ se bucură de mult în orașul nostru de cel mai bun renume. E deja bine cunoscut, că d-na *L. Hesshaimer* pörta cel mai mare interes pentru fiecare din elevele sale și e cu trup și suflet pentru înaintarea lor, așa că în scurt timp, sub conducerea escelentă a d-sale, elevele acestei școle fac cele mai frumoșe progrese. Esamenul de Sâmbătă și Dumineca trecută, ținut în sala gimnasiului săsesc din loc, a dat eclatantă mărturie pentru acesta.

Am vădut eleve începătoare, cari în timp de câte-va luni au făcut progrese uimitore, executând etude, sonatine etc. cu multă pricepere, ér altele părți de sonate de rost, cu cea mai mare precisiune.

Dintre elevele mai mici amintim în primul rând pe eleva *Titu Starostescu* și *Miți Hintz*, ambele au atras atențiunea generală prin prestațiunea lor eminentă. Printre elevele mai mari s'au distins d-rele *Elsa Adam*, *Grete Hiemesch*, care cu multă pătrundere a executat Trio C. Moll de *Beethoven* împreună cu d-l *Dietzmann* (violină) și d-l *Ulbrich* (cello). D-ra *Adela Hiemesch*, cu totă trema ce-o avea, a cântat foarte bine și perfect, mai cu semnă „adagio“ din sonata patetică de *Beethoven*.

Una din cele mai înaintate eleve ale d-nei *Hesshaimer* e d-ra *Ana Hiemesch*, ficia primarului din loc, care a executat cu bravură „Concertul de Mozart“ și totodată împreună cu d-rele *Elsa Adam*, *Adela* și *Grete Hiemesch* „Feuerzauber“ din opera *Walküre* de *Wagner*. Această piesă, aranjată pentru 2 clavire și 8 mâni, s'a executat de prima-óra aici la noi, și încă în mod brillant.

Mai amintim și de binevoitorul concurs al d-rei *Laura Konopassek*, care la punctul 4 și 8 din program cu vocea-i frumoșă și mult simpatică de mezzosopran, a cântat splendid unele piese foarte alese, dintre cari cu deosebire amintim: „*Isoldens Liebestadt*“ din opera „*Tristan și Isold*“ de *Wagner*, care de asemenea s'a audiat acum de prima-óra aici la noi. Vocea d-rei *Konopassek* este deosebit de puternică, bine rotundită în toate registrele și de-o școlă escelentă. După-cum aflăm, d-sa intenționéză a da ore pentru formarea și cultivarea vocilor. Cum-că e aptă și pricepe acesta pe deplin, a dovedit Duminecă prin prestațiunea d-sale escelentă.

Érnă în Aprilie.

Din toate părțile țării se vestesce, că vântul puternic, care a suflat Vineri noptea spre Sâmbătă, a adus ploii reci cu zăpadă, — érnă în adevăratul înțeles al cuvântului.

Și avurăm *Pasci albe*.

Cu începutul lui Februarie érnă părea că s'ar fi dus, să nu se mai întorcă decât la anul. Ea făcù loc Primăverii, paserile încep să cirpescă pe ramuri și Martie altă-dată năbădăios și spulberat, cu Babele lui din poveste, făcù să ne desfătăm săptămâni întregi în căldura plăcută a razelor soarelui majestos. Muguri se vedeau pe crengi, ici colo câte-o floriceică își scoțea căpșorul drăgălas, invitând pe trecător s'o privească și s'o admire. Se puseră în mișcare și harpele poezilor, ca să cânte innuri primăvăraticе.

De-odată Aprilie cel cu tone, vine să strice rânduiala firei. „Moș Crăciun“ nu alta, el vine și scutură din barba-i albă stufoșă, fulgi de nea, și norii cern zăpezi ca în dricul iernii. Călare pe vânt cutrieră mări și țări și sosindu-ne din depărtare, par' că anume a voit să-și arate strășnicia tocmai în ajunul Pascilor noastre.

Gluma acesta n'a fost numai de durata unei zile. Adevărat, că vântul, care în cele mai multe părți ale țării se prefăcù în adevărat orcan, și zăpada ce a cădùt pe-alocurea în straturi gróșe, au încetat și s'a topit — însă ni-au adus îngheț, zile și nopți reci și neplăcute ca prin Decembrie. Podóba pomilor s'a scuturat, mugurii și frunzele plăpânde s'au vesteșit și codrul, care-și aștepta și el învierea din lungul somn iernatic, și ađi în 22 Aprilie își scutură trist fruntea neîmpodobită.

Pe la noi, printre munți, prăpăstia n'a fost așa de mare. La șes însă și pe puste Ungariei vântul a făcut minuni: a desrădăcinat arbori, a descoperit case, a smuls stélpiei de la liniile telegrafice și telefonice și a pricinuit întârzieri de trenuri. În Budapesta și alte orașe din Ungaria, s'au întâmplat mulțime de accidente pe străđi. Țigle din coperișele caselor sburau și cădeau în capetele trecătorilor, pe unii vântul îi lua de pe picioare și îi isbea de păreți, ori trăsuri, — cum rar s'a mai pomenit.

În Bakony și pe la Vesprim, în ținutul Comornului, apoi prin Zolyom și Nitra și în nenumărate localități și ținuturi, zăpada a cădùt în măsură estraordinară. Pe la Szegszard prăpăstia a fost precedată de fulgere și tunete și a durat timp de 18 ore.

În urma acestui timp abnormal, recolta pómelor e aprópe pretutindení compromisă.

Ađi avem o di plăcută, cu senin și căldură binefăcătoare.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 21 Aprilie. Faimosul agitator panslavist, generalul *Komarov* a ținut o conferență despre cestiunea macedonénă, concludând, că fiind necesitate de o intervenție cu armele, cu restabilirea ordinei se fie însărcinate Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru.

Roma, 21 Aprilie. Papa a primit éri pe 300 peregrini francesi, cărora cu ochii lacrimați li-a dis: „Dacă Franța nu va înceta să persecute tradițiunile religioșe, ea e perdută“.

Diverse.

Piele de vênđare. Nu-i nici decum banală profesiunea ce a adoptat-o D. Thomas Rush, un american din statul Islanda, însă pentru a o îmbrățișa trebuie într'adevăr să ai vocațiune.

Iubirea pentru negoț a împins pe Rush la un comerț absolut personal, și în loc să vëndă cărți postale transparente, diare séu obiecte alimentare, el își vinde pielea lui, propria sa piele în detaliu. Făcând un preț pentru centimetrul pătrat, pentru operațiuni de altoire, Thomas Rush a făcut în mai multe rânduri afaceri cu patricieni americani și a câștigat astfel 8—10,000 franci pe an. Nu s'ar puté dice, că Thomas Rush lucréză „pour la peau“ (pentru piele) cum dice francesul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 17 Aprilie 1903.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	13	40
"	Grâu mijlociu . . .	13	20
"	Grâu mai slab . . .	12	90
"	Grâu amestecat . . .	9	80
"	Săcară frumoasă . . .	8	—
"	Săcară mijlocie . . .	7	90
"	Orz frumos . . .	7	50
"	Orz mijlociu . . .	7	20
"	Ovăș frumos . . .	5	40
"	Ovăș mijlociu . . .	5	—
"	Cucuruz . . .	9	30
"	Mălaiu (mei) . . .	8	—
"	Mazăre . . .	16	—
"	Lințe . . .	16	—
"	Fasole . . .	15	—
"	Sămânță de in . . .	17	60
"	Sămânță de cânepă . . .	7	40
"	Cartofi . . .	1	30
"	Măzărache . . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
"	Carne de porc . . .	1	12
"	Carne de oerbec . . .	—	72
100 kil.	Său de vită prospăt . . .	44	—
"	Său de vită topit . . .	62	—

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 14 Aprilie n. de 38,299 capete, la 15 Aprilie au intrat 842 capete și au eșit 452 capete, rămânând la 16 Aprilie n. un număr de 38,689 capete.

Se notează marfa ungerescă: veche grea dela 124—126 fil. tinără grea dela 133—134 fil., de mijloc dela 132—133 fil. — Sârbescă: grea 130—132 fil., de mijloc 128—130 fil., ușoară 124—126 fil. kilogramul

Frumos ca o Icoănă
este un Teint delicat a'b și fin, și o față fără pistri și pete. Spre a obține acesta să se spele în fie-care zi cu **SAPUNUL** „Lilienmilchseife a lui Bergmann“
(Marca: 2 minerl.)
dela Bergmann & Co. in Dresden și Teutschen a/E.
Se capătă bucată cu 80 bani, la Teutsch & Tartler și la farmacia lui Roth in Brașov.
(930) 2—50

DE VÎNDARE.

Casele fără sarcini de sub nr. 20 din Cacova de sus, Brașov (Scheiu), cu grădini mari și intravilane, sunt de vânzare din mână liberă, pe lângă bani gata. — Edificiurile sunt în stare bună, cărora aparțin 12 locuințe deosebite, cari pot fi inchiriate. Intre locuințe se află și o prăvălie bine cercetată. Grădina de pome estindu-se spre munte, are un aspect foarte frumos și plăcut asupra orașului întreg și asupra munților din prejur, asemenea aspect are și o parte a locuințelor. Imediat lângă casă se află și o grădinuță cu flori. — Apeductul e înaintea casei și e introdus parte și în casă, iluminarea de stradă e înaintea porții.

Acest edificiu aducea înainte cu 2 ani, până când fos ul proprietar singur îl manipula un venit anual de aproape 2000 corone din inchiriere.

Deslușiri mai detaiate se pot primi acolo dela Dômnă ved. Török, ér' ofertele să se adreseze direct vânzătorului

Török Gyula,
farmacist în Temes-Kubin.

4—10.(925)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

PAGLIANO-SIRUP

Mijloc de curățirea sângelui. Preparat din anul 1838, de Prof. Girolamo Pagliano, FLORENZ, Via Pandolfini, (ITALIA).
Depositul de trimitere: Farmacia BRACETTI. ALA, Süd-Tirol.

OCASIUNE RARĂ!!

Din cauza **desființării negoțului meu de vinuri,** vând cu prețuri foarte scădute

și liber de accis, în cantități ori cât de mici și transportat a casă:
Vinuri veritabile ardelenesci, dela pōla munților din 1896, Riesling de Rin, din 1889, Vin de Rozsamal (Alba-Iulia) din 1896, rămas după Episcopul Lönhardt, Vin de Czelnă din 1898, Carbenet roșu, din 1896, Leányka din 1900, Elömali din 1900, Șom din 1900, și Tramin din 1900. — **Litru dela 80 b. până la 1 cor. 50 b.**

La cumpărări mai mari servesc cu oferte foarte ieftine și la comanda din provincie rentorc 14 bani accisul de litru.

Butelia de 1 litru o socotesc în 16 bani, ér Butoile se socotesc în prețurile obținute la desfacerile totale.

Vând mai departe:

Rachiu de prune (Silvorum) de 5 ani 1 litru cu butelia cor. 1.80
Rachiu de drojeii fiert de mine . . . 1 " " " " 2.20
Cognac veritabil franțuzesc . . . 1 " " " " 4.80

Vândarea se face în fie-care zi dela 10—12 ore a. m.

în pivnița mea din casa Schobel, Strada Vămii nr. 11.

La cumpărări mai mari, mă rog a lua înțelegere cu mine în locuința din edificiul poștei etajul II.

Cu totă stima

ERDELYI EDE.

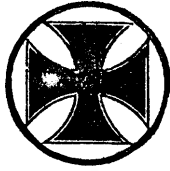
7—12

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne uralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auđul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, poșagră, ischias, uđul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, ca și la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelari mea se află atestate încurse din tōte părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste a'estate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co fo de cu aparatul „Volta“, de óre-c. „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficiuș oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morbari, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituțiune foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țera și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A / E. colțul strada Kálmán.

ROMÂNIA

Primăria comunei Constanța.

PUBLICAȚIUNE.

Caetul de sarcini pentru darea în concesiune a iluminatului orașului Constanța cu gaz și cu electricitate, seu cu ambele de-odată fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul No. 28/903, și de D-
Ministru de Interne prin ordinele No. 2536 și 3554/903, se publică spre cunoscința generală că pentru darea acestei concesiuni pe o durată de 45 ani, se va ține, conform decisiunei Consiliului Comunal din ședința de la 26 Februarie a. c. **licitațiune publică în cancelariile acestei Primării,** strada Carol I Nr. 48, în ziua de **Luni în 28 Aprilie (11 Maiu) órele 3 p. m. precis.**

Licitațiunea se va ține cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilităței Generale a Statului. Supra oferte nu se primesc.

Concurenții, spre a fi admiși la licitațiune, vor depune la Casa de Depuneră și Consemnațiuni, seu la ori ce altă Administrațiune financiară, o garanție în numerar seu în efecte publice garantate de Stat în sumă de (80.000) opt-zeci mii lei, prezentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurenții mai sunt datoră să presinte Primăriei certificate legalizate în regulă, emanând de la autoritățile competente din țera de origine, ér Societățile Statutele de organizarea lor, prin care să probeze că dispun de mijloce suficiente și de capacitatea de a întreprinde lucrările ce fac obiectul acestui caet de sarcini.

Concurenții fără referințe serioșe nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse seu vor parveni la Primăria Constanța cel mai târziu la data și óra fixată mai sus și vor fi adresate:

Domnului primar al orașului Constanța

La Constanța
(România)

ele vor purta mențiunea:

„Ofertă pentru concesiunea iluminatului cu gaz seu cu electricitate, seu cu ambele de odată a orașului Constanța“.

Ofertele primite la Primărie după ora și ziua licitației, și cele care nu vor fi însoțite de recepisa constatătoare de depunerea garanției, vor fi considerate ca nule și neavenite.

Comuna își rezervă dreptul de a alege printre ofertele primite pentru iluminatul cu gaz seu cu electricitate, oferta pe care o va găsi cea mai convenabilă fiind sémă nu numai de preț, ci și de avantajile sistemului oferit.

Caetul de sarcini se pōte vedé în cancelariile Primăriei orașului Constanța în tōte zilele de lucru de la órele 8—12 a. m. și de la 2—6 p. m.

p. Primar, **I. SĂNTU.**

Secretar, **ST. DAN.**

Nr. 10345—1903 Februarie 27.

3—4.(907)